

~~A~~
10945

~~A~~
10945

IV.

~~part 47 nr 81.~~
Elgoland-sallas latwineets.

~~0310023597~~

~~168522~~ 28

Ne dauds taalu no leelas Amburga pilss-
fehtas Wahzseimme masa salla irr juheā, kam wahrds
Elgoland un kas scho reis peederr Enlendereem.
Schi salla gan drihs wijszaur leels afminuskalns,
tà ka mas ween tur dabbu paaugt. Loidis, kas
tur dīshwo, — warr buht pawissam winnu buhs diwi
tuhlstoschi, — pahrtreek zaur sweijt un zaur to, ka
prezzes wedd us laiwahm wot us fuggeem deen par
laismanneem. Irr winneem arr labbi pelni no siwe-
schineekkeem, kas ikwasfaras tur no mallu-mallahm
saeet juheā pehrtees. Pascheem leels gohds til
labbi pehz drohfschibas juheas-braukschanā ka arri
pehz deewabihjigas dīshwoschanas.

Atbrauze weenteis pulksten peežōs no rihta
swelneekti pee mallas. Atkal ehdamu gleemieschu
(austeru) sweije nebijsa isdwusees, — nu jau diwi
mehneschus gan drihs par welti bija selgā eegah-
juschi un bija tadehlt tà ka faihguschi pehz ta leela
knappuma. Wezzais Litje Tannisch mahjās vahr-
gahjis apfehdahs us krahfs benka un apfnaudahs,
— Danels dehls juhremallā bija valizzis pee lai-
wahm. Schis prahws puifis, astonpadesmits gad-
dus wezs, no masahm deenahm bija eepasinnees ar
juheu un jau gahjis zaur daschu wehtras-lalku.

A

Notak tam prahktâ stahweja, us Ameriku eet, bet wezzais tehws noleedse, jo winsch fazzija, wiss Tenninu dsimmums gulloht aprakts woi paschâ Elgoland-fallâ wot netahlu juhreâ, schim nepatishkoht, ka Danelant bija glabbatam buht Amerikas semmiê.

Pehz stundas laika Danels arr nahje mahjâs; tad raug wezzais bija faslimmis. Winsch fuhdsejahs par fahvehm wißdôs kaulôs un apgullahs gutâ. Tas wehl nebija redsehts, ka Litje Tenninsch pulksien feschobs ho rihta blija eelihdis gulta, tadeht mahte valikke baaliga un fatafsija tehjas - uhdeni. Winna bija no ihstas wezzas Elgolandeeschu plakas. Sawus farkanus bruntschus ar dseltanu eggî (apschuümu) schi jau walaja-peezpadefmits gaddus un wehl tee brangaki issfattisahs ne ka paschas waigs, kas bija itt ka isarts ar grumbahm. Winna Elgoland-fallâ bija dsimmuñi un no turrenes ne sawu muhschu nebija astahjusees. Jo daschi zilweli schinni masâ semmes-stuhreit, kam wißapfahrt warr buht diwt werstes, nobis hwo wißu sawu muhschu, ka wairak naw redsejuschi no pasaules, ka sawas klinis, juhru apkahrt, un debbess-welwl few pahrt.

Wezzais daudskahrt us Amburgas un Bremen-pilsfehtu bija aisbrauzis, juhras gleemeschus un juhras-wehschus (hummerus) aiswesdamis, so tur labbi makfa. Ko baggats laudis tur kahrigi apehd, to nabbagi sweineeki ar leelahm puhlehm daschkahrt wehtras nelaikâ daschkahrt paschâs nahwes behdâs no juhras-dsilkuma issweijo ar gruhteeem pelneem sawu dsihwibu willdami. Patt scho reisi Tenninsch arri zitteem lihds gribbeja aiseet us Amburgu, bet aif wahjibas newarreja. Paleez mahjâs, Litje, ta mahte io ustunnoja. Schis nu gan

mehgimaja zeltees, bet ne lihds durwim nespehje
aiswilkees, tad paalritte nogihbdams un lihds nah-
wei peekusjis, — bija atkal jagulsdina gultâ. Sesch-
desmits gaddus bija pawaddijis deenas un naekis
juhrâ, daudskahrt uhdenni stahwedams laur daschahni
stundahm woi lihds patt kruhtim, suiegâ un leetû
bija ismirjis, — tad jau gan wezzeem fauleem to
bija sajst un kahjas wairs meefas negribbeja pa-
nest.

Kad Danels tehwu tahdu wahju eeraudsijo,
tad noßkumme, jo winsch to pateesi mihleja. Schee
juhras-laudis gan naw leeli runnataji, bet lai gan
zeeti un fluspi rohdahs, mihlestibas tadeht firdi
wis netruhkfî un buhs daschu labbu reisi scheem
wairak ne ka wassodneekeem. Leht, wehle man
braukt us Amburgu, Danels fazzijs. Tehws drusku
polikke dohmâs, woi tas buhs par labbu, tad at-
bildeja: brauz, dehls! — Danels gan wehl bija
jauns un Amburgâ wehl nebija bijis, to mehr tehws
dehlani ustizzeja, un bija allasch weenreis pasaule
ja-islatisch.

Deenasslaikâ bija darba papilnam un Danels
mahjâ newarreja stahweht. Mahte wezzo apkohpe
kâ warredama; nemas fasildiht winnu newarreja,
lai gan farstus okminus peelikke pee kahiahm, — winsch
trihzeja un drebbeja wissas meefas. Mas ween
runnoja, tik ween par Danelu kahdu wahrdin ee-
mette. Wakkara dehls wissas leetas juhrmaslâ is-
rihkojis nohze mahjâ; ohtrâ rihtâ pulssten trim-
mös ar gitteem bija jadohdahs us zellu. Winsch
wezzo tad negribbeja pamohdinaht, tadeht nu jau
winnam dohmoja ar Deewu fazziht. Wezzais wehl
winnam teize, fur schlim Amburgâ bija mahjas-
weetu mîkleh, un kâ ar pasihstameem kungeem run-
naht, kad gleemeschus buhschoht ardoht; bija scheem

pasianost, ka wezs Tenninch scho reisi eschoht wahjisch,
 bet zittu reisi pats buhschohte nahkt. Mahte win-
 nam eedewe zella-maisi un fazzijs: lai Deewes tew
 schehligi pawadda rawâ zellâ, bet tu turri winnu pee-
 minnâ! Danels atsazzija: lai Deewes tew wesselu
 darra, teht! Ar Deewu, memmina mihla! Un tad
 apgullahs. Bet wezzais nedabbuja gusleht aif
 sahpehm un Danels newarreja aismigt aif sawahm
 dohmahm. Jo kad taħds jauneklis pirmu reisi
 paħaule gribb apskattitees, tad galwina tâ kâ pahr-
 nema ar schahdahm taħdahm eedohmaschanahm.
 Winsch no faweeem beedreem tik dauds bija dsirde-
 jis par Amburgu un wiſſeem brangumeem, kas tur-
 useetami, ka winna azzim garram aissibbe wiſſah-
 das parahdischonas. Bet kad nu wiſsch dsirdeja,
 ka teħws kambari eeksch gultas newarreja meeru
 atrast, bet schurp turp walstijahs, tad atkal palikk
 behdigs pehz teħwa wahjibas. Winsch noskaitija
 teħwu reisi, bet azzis newarreja aisdarriħt.

Tik ka diwus opfitte, wiſsch zehlahs, apgehr-
 bahs un gribbeja kluſſinam aistrahptees dohmadams,
 ka wezzais opsnaudis, bet tas blja augschâ un fauze:
 Danel! — Danels peegahje pee gultas. Litje
 Tenninsch deħlam sneedse roħku un fazzijs: turrees
 pareisi, Danel! Lai Deewes, polihds uż zella! Da-
 nels atbildeja: paldeewes, teht! Mannis pehz ne-
 behdajees! Kad tik pats wessels paleezi! Woi
 meega nebijo? — Nè, fazzijs teħws, un nophuhs-
 damees atgreesahs gultâ. Danels noglaudijs peeri,
 kas kâ ugguns degge un pasneedse teħwam uħdeni,
 ko schis kahrigi eestrehbe. Tad beidsamu ar Dees-
 wu nodewe teħwam un mahtei arr, kas bija pa-
 mohdusees.

Danels no aġustas klints pa treppeshm gahje
 semin ġej Pee juhrimallas, kur beedri winnu gaibija.

Jau gaifmina fohze aisswihest pee debbes mallas, juhra zehlahs ruhldama no mehrena wehja, Elgoland akmna · kals isplehtahs par juhru ka leels brihnumaswehrs. Tee uswiske sehgetus un laiwa aisskrehje pa wilneem zeldamees un laisdamees. Salla lehninaam no azzim pasudde, par pahru stundahm tee eeraudsija Kukshawena ugguns-bahki, kur Elbes-uppe juhra eedohdahs. Daneli rihta-wehsmâ bija preezigs palizzis, apskattija labbi wissu, kas pee Kukshawen-pilsfehtinas bija redsams, ugguns-fuggi, kas gatram skrehje, Enlanderu fuggi, kas wissus sehgetus isplehtis stalti pa uhdeni lihgejahs, augstu ugguna-bahka tohni, plattu Elb-uppi, pa tam smukkus zeemus, kas pa abbahm pusfehm upp-mallâ parahdijahs, dñernawas us pakalneem, Blan-keneses leelu zeemu, kur fugga-laubis stahweja pee mallas un zeppures wehjinaja, tad Altona-pilsfehtu ar tumscheem nammeem un spihkereem un beidsoht paschu Amburgas oystu ar simteem un simteem fugeem no wissahm pasaules-mallohm un pahri par winneem Milketa basnizas augstu tohni.

Danelam sibbe ween preefsch azzim; winsch noskattijahs wiss apfahrt un issautaja wissu no saweemi beedreem, kas jau daschu labbu reisi te bija bijuschi un kas schim pretti itt leeligi sawu gudribu isplaweja. Luhk, ta weens fazzijs, schis Ameerikas fuggis ar trim masteem, tas aisskrees us Kaliforniju, kur selts aug no semmes ahrâ, un ohtrs atkal us Brasiliju, kur tee dahrgi okmigi aug, un pa tam schis likkahs tik lepus pehz sawas sees las sinnafschanas, itt ka jau feschas pascham buhtu pilnas bijuschas ar seltu un dahrgeem akmineem.

Ohrâ deenâ winsch sawus gleemeschus ardewe, kur waijadseja, un dabbuja sawu naudu. Mah-koschâ rihta wehl teem bija atpakkat braukt, tadeht

Danels stohstijahs pa pilsfehru apfahrt, un ap-skattija leelas garras celas, staltus nammus, bran-gas bohdes ar wissadahm baggatibahm, wihrus un feewas dahrgahm drehbehm ifgresnotus, bet wissuwairak gan drhs wahgus un sigrus, jo masâ El-goland. fallâ neweenu firdsinu neu seeft. Beedris winnam teize, ka schè effoht dauds tahdi kohpmanni, kur weenam weenigam effoht wairak nau-das, ne ka pa wissu Elgoland. fallu warretu sadsiht, un Danels, kad kahdu kuplu tehwinu redseja gas-tam eetoht, to par tahdu kohpmannu turreja, pa-liske stahwoht ar leelu gohdbihjafchanu tam pakfat skattidamees. Jo winsch wehl wairak sawâ muh-schâ naudas kohpâ nebija redsejis ka peezi dahlde-rus, un par scheem laudim telze, ka teem effoht pa tuhfstohsch reis tuhfstoscheem.

Pehz pufseenas muhsu Elgolandeeschi seh-deja matrohsu = schenki (krohgâ) un dsehre glahsi wihna; tur bija kugga-kaudis no wissahdahm lau-schu-tautahm un Danels mas ween warreja saprast no ta, ko winni runnaja. Kad kohds Amburgas matrohsis schim sehschahs klahrt un nahk ar winnu wollodâ. Winsch fajutte, ka Danels wehl pafauli nebija redsejis, un fahze winna preefschâ leelitees ar wissu to, ko schis redsejis un pabaudijsis dsih-wojoh. Danels usklaufa ar plattahm azzim un fakka, schis gan ore jau ilgi effoht gribbejis eet us Ameerikas semmi, bet tehws nelaujoh. Kas nu par to, matrohsis arbild, wol tad es sawam teh-wahm prassiju wallas, kad tas man netahwe, — es rapatt aifgahju. Zif ilgi tas buhs? Danels prassa. Seschi gaddi, winsch atfakka, un no ta laska es brihws zilweks un nebehdaju ne par Dee-wu ne par zilwekeem. Tas naw pareisi, fakka Danels, ka ta no tehwa aiseet, — muhsu pussé

ta wis nedarro. Al juhs wehl no teem wezzeem
 balsigeem lautineem, kas no wissa neeka raujahs,
 atbild matrohsis; ne, tee laift irr pagahjuschi, mehs
 ikkotrs dsihwojam pehz sawas lobpatifschanas, —
 ko tad makfa dsihwoht, kad newarr sawu kahribu
 peepildihe? — Tee irr besdeewigi wahrdi, sazijsa
 Danels un atgreese matrohsim mugguru. Bet schis,
 apkaunohts un errigs, ka tahds Elgolanda knaukis
 scho gribb pamahzicht, dohma: pag, es tew rahdis-
 schu, kas irr besdeewiba, es tew rahdischu, ka tu
 arr pee fwehtheem laudim nepeederri. Kad nu sahk
 gitte meldtju wilst, sahk toujohrt par Elgoland-sallu,
 par gleemefchu. un juhros. wehfschu sweiss un us-
 klaufa itt fa lobprahrt un weenteesigi gribbedams
 mahzitees, ko Danels schlim stahsta. Danels paleek
 uslizzigaks un kamehr nemmahs matrohsim wissu
 pareissi istulkoht, schis glahsiti us glahsiti Danelam
 pasneeds un tam jau galwa filst. Kad matrohsis
 usdserre glahsi ar scheem wahrdeem: lai Deewos pas-
 schkire zellu us Ameeriku! Danels glahsi curr pretti
 un lsdserre, tad sakka; nu wairs nedserfchu! —
 Woi dsirdi, sakka ohtres, nahz man lihds, es tew
 Amburgas pilsfehtu israhdischu, to juhs Eigolan-
 deescht sawu muhfschu ne-essat redsejuschi. Danels
 atbild: es pa Amburgu jau isskaigajees. Neeki,
 ohtres pretti runna, tu wehl neko ne-essi redsejis, es
 tew parahdischu, kas Amburgâ airohdams.

Danels zelkahs un matrohsis scho nemm ois
 rohkas un wadda pa eelahm, aisswedd us preefsch-
 pilsfehtu cahdâ widduzi, fur wissahdus chrmus
 warr dabbuht skattitees, bet fur arri trakteeri pa-
 pilnam un mauku-nammi arr netruhlest. Winsch tam
 papreefschhu parahda tohs chrmus un tahs kumme-
 dinas, tad eewelk trakteeri, fur dsird musihki. Tur
 blja farkani walgi un isklahretas meitas, dedsigas

azzis un dedsigs wishns. Matrohsis Danelu ne-
gribbedamu eerauj widdū, pastelle punschi un tee
danzodami pahri gare scheem trakko garram. Da-
nels sawā fallā gan arr kahdu reisi ar gohdlgahm
tehwa-meitahm gohdigi bija danzojis. Bet schee
bija jitti dantschi. Punschis Danelam galwu pas-
wissam reibina, beskauniga meita scho eewell dant-
schöös un dseer no winna glahses. Nu matrohsis
no pakkatas stahwedams eefmeijahs kā pats wels,
kā schim isdeweess to eewest kahrdinaschanā, kas
winnu bija pahrrahjis, un tā kā brihdinadams tam
rohku usmett us plezzeem. Kad Danels to juht,
tad tā kā pamohstahs un gribb no winnu naggeem
israutees fazjidams: nu es eefchu! — Bet meita
to saturr, matrohsis saturr un pilnu glahsi usdser-
dams kleeps: kas nemahk glahsi isdsert, tas nemahk
ar laiwu sehgelekt! Raunees, Elgolandeets! Un
richtig Elgolandeets kaunahs, winsch eemett pilnu
glahsi, bet tad arri kahjas scho wairs neneß, strai-
paledams pakriht semme. Tad laudis winnu no-
welk istabas kaktā, kur paleek gulloht lohpu-kahrtā.

Makts irr klaht, matrohsis aifwilgees, Da-
nels wehl gult bes atmannaas un ap winnu rißb
ween no negohda-wahrdeem un negohda-darbeem.

Ap to paschu laiku mahte sehdeja raudadama
pee Lietje Tennenina gultas. Deena bija gruhta bl-
jusi; Tenvinsch polikke pliktaks un pliktaks, winsch
mos gan suhdsejahs, bet eegrinniuschas azzis, bahls
fakritis waigs skaidri fluddinaja, kā wezzam juh-
kas brauzejam stundina tahlu wairs nebija. Winsch
wissu gan sapratte, bet walloda blija gruhta. Da-
nel, Danel, — tā winsch reisu reisehm issauzahs.
Nichtu winsch buhs klaht, wezza fazzijs, dohdees

meerâ, winsch irr Deewa sinnâ. Tenninsch pageh-reja svehtu meelastu; mahzitais atnahze un tam pafluddinaja grehku-peedohfchanu, kad tas sawus grehkus bija fuhdsejis. Winsch tam eedewe Deewa maissi un svehtu bikkeli — wezzais to fanehme sawâs wahjâs rohfâs itt kâ negribbedamis to wairs palaist. Schis bikkeleris irr ta jauna eestahdischana eeksch mannahm assinim; to darrait, zeekfahrt juhs to dserreet, mannis peeminnedami. — Mahte zel-lôs nemettusees pee gustas raudaja gauschi. Mahzitais to eepreegluaja un luhdse Deewa ar winnau un ar paschn mirreju.

Kad winsch bija aifgahjis, wahjais gulleja meerigs; bija ap puessnakti un svezze kambari inasu gaifchumu ween islaide. Wezzais atkal sauze: Dannell un tad: Deews, opschehlojees! — Mahte panehme dseefsmu-grahmatu un laffija:

Es pateizu ar flavu
Tew, Jesus mihlakais,
Tu esli man par labbu
Lahds tappis Pestitais,
Iszeesdamis nahwes sahpes:
Ustizigis lai es few
Tew nodohdu lihds nahwes, —
Mans galis lai irr eeksch tew.

Kad man scheit buhs atstahkees
Tad neatstahsi tu man,
Un kad man nahwe jazeefch,
Mahz flah, dohd patwerschan'!
Kad firds no nahwes schnaugta,
Lai tohp no bailibas
Zaur tarahm mohlahm rauta,
Zaur tahm lai atspirgstahs.

Wezza paskattahs us wahju, ka wairs nelustahs. Tennin! schi sauze. Winsch nearbild. Tennin, Tennin! — Mo Deewa puusses, Tennin! —

Schehligais Deews, — Tennin! — Tad wezza
kriht lihkim wirsu un nobutscho aifgahjuscha wihra
bahlas luhpas. Bet tahs luhpas wairs nesafille
no winnas muttes, — winsch bija apfnaudees ar
to meegu, no fa tam nebija zeltees fa tikkai pa-
starâ deenâ.

Tad schi zehlahs stahwu pee gultas un fakka
lai gan wehl schnukstedama: „Tennin, tu essi sawa
Jesus rohkâs. Tur icc labbak ne fa schinni grehku-
pafaule. Tu sawu Pestitaju mihlejis un meklejis.
Ar Deewu, Tennin!” Un zellôs nomettusees schi
ar skaidru balsi noskaitija tizzibas - lohzeiktus. Un
tad bija teikuñi, es tizzu — augscham zelschanu
tahs meefas un weenu muhschigu dsihwoschanu,
Amen, tad fazziija: Tennin, ta bija tawa tizziba,
— tu arr zeltees augscham un eemantosi muhschigu
dsihwoschanu. — Tad atkal raudaja kuhktas
assaras un palikke zellu-gallôs ilgi.

Wehz kahdas stundas winna dseesmu-grahmatu
mirruscham nolikke appaksch galwas, nošlauzijs
nahwes-sweedrus no winna peeres, fataisija gultas
drähnas glihti un onsligi, noruhmeja wissas leetas,
kas walrs waijaga nebija un tad apsehdahs frehjâ
pee nomirruscha wihra. Us rihta-pussi winna ee-
migge, bet kâ istrauzeta atkal pomohdahs, jo ta
bailigus sapni bija redsejusi. Juhra bija fazehluusees
leelôs wilnôs un laiwâ ta redseja Jesu, sawu wihru
un Danelu, bet wilnis Danelu bija erahwis juhâ
un Jesus tam newarreja palihdseht un tas brehje
un ois tahs brehkschanas winna pomehdahs. Nu
schai pastahwigi Danels palikke prahâ un winna
gittu wasskaru, kur winna mahjâs gaidija, newar-
reja sagatdiht un gulleht arr newarreja.

Zittu wakkaru Danels atnahze mahjâs. Lai gan wehtra laiwu neblja mehtajusi, bet bija labs rahms laiks bijis, tad tomehr firdi nebija labs laiks, firdi nebija meers. Kad ar dullu galwu trakteeri rihta-kreehplâ bija atmohdees, tad lehninam aksfahr-tahs, kas wakkardeena ar winnu bija notizzees. Tad winnam firds eesahreja itt kâ ar uggunigahm sah-pehm, winsch palikke dusmu pilns prett matrohst, prett few paschu, prett wissu pasaule. Kad winnam prahlâ nahze Elgoland-falla un tehws un mochte, tad winsch buhtu gribbejis sawus mattus raustihe un sawas drehbes saphleyst.

Illi winnam tee beedri bija jamekle, pehdigi tohs atradde, un tee winnam waizaja, fur par nakts eschoht bijis. Kad nu wlausch labprecht nes gribbeja atbildeht, tad tee nehmahs winnu jaur sohbeem wilke un winnam paermest beidsamu nes gantibu. Sohbus sakohsdams winsch zeete klusfu un tad wehl winnam firds palikke drusku meerinata, kad pa uhdeni aisslaidamees no Amburgas, no schihs neweetas neko wairs nerendseja!

Par laimi winsch no tahs noudas, ko par is-dohtheem gleemescheem bija dabbujis, neko nebija pasaudejis, bet ko winsch few pascham par ilgu laiku taupidams bija eekrahjis, tas wtfs, pats bei-dsams ahrtams, bija notehrechts. Us zella winsch wissâ spehka strahdodams luhkoja apspeest sawas behdigas dohmas, winna beedri isbrihnijahs, ar sahdu nemeerigu karstumu winsch nehmahs vee lai-was-darbeem. Neko wairs winsch ne usluhkoja, ne zeemus ne uggunss-bahki ne zittu ko, us preeskhu ween steldsahs. Kad wilni par laiwu mehcadamees winnam waigu ar aukstu uhdeni plazzinaja, tad tas winnam bija itt kâ par aisspirdsinafchanu. Bet kad nu Elgolanda sarkans klints-kalns oggi

parahdijahs, tad gruhti nopusdamees dohmaa: af,
kaut tas jau buhtu pahrzeests! Tomehr pats winsch
nessinnaja, par fo winsch to wehlejahs, fa jelle jau
buhtu pahrzeests.

Wehl nebija wakkars mettees, kad peelaide
pee massas. Mahte bija pretti nahku si nu Danels
no winnas dabbuja to behdu-sinnu. Winsch itt ka
bes jehgas nogahje mohjâs, bet kad pee tehwa lihka
stahweja, tad assaros pluhde no ozzim. Mahte
stahsta, fa tehws zittu ne-essoht runnajis, fa tik
ween eefauzees: „Danel, Danel!” Itt wakkar
wakkara weenpatsmitôs winsch wehl essoht fauzis:
Danel! — Tab Danels ar duhri prett peeri sictê
un ar rohku eegrahbe mattôs; mahte isbihjahs un
uesapratte, kas schim essoht, — winsch launas ap-
sinnasdhyanas tahrpu wehl glabbaja sirdi.

Kad Lietje Tennlau paglabbaja, ta bija geuheta
deena mahtei un Danelam. Kad wakkara abbi di-
wi weentuli lslabâ bija, tad mahte klußi raudaja,
Danels galwu rohkai usmettis sehdeja kaktâ. Nu-
tu mans mafes-dewejs, fazzija mahte. Èa buhs
ar Deewa palihgu, atbildeja Danels. Turrees pee
Deewa, ka taws tehws pee Deewa turrejees. Mem-
min mihla, to es gribbu no teefas, fazzija Danels
un apnehmahs sawâ siedi, fa wairb launam ne-
gribb padohtees bet ustizzigi pee Deewa turretees.
Tad luhdsahs: memmina mihla, peedohd man! —
„Ko tad, Danel?” — Peedohd, es esmu apreh-
kojees!

Un nu winsch tai wissu stahstija, kas ar win-
nu Amburgâ notizzees, kamehr tehws gulleja us
mirschonu. Mahte usklaufidama sawu woigu no-
plehpe sawâs rohfâs, tad panehme kalki si no
plauktina, usschlihre un fazzija: woi tu zettortu
bausli ne-essi mahzijees? Dew buhs rawu teh-

wu un tawu mahtei zeenâ gohbâ turreht,
 ka tew labbi klahjahs un tu ilgi dsihwo
 wirs semmes. Kas tas irr? Mums buhs
 Deewu bihcees un mihloht, ka mehs fas
 wu tehwu un mahti un fungus nepulgo-
 jam nedf apkaitinajam — tè mahtei bals
 peetrushke un winna fahka raudaht schnukstedama.
 Bet Danels winnu opklampe un fazija: memmima,
 ar Deewa schehligu palihgu ta bija pehdiga reise,
 ka tew apkaitinajis.

No ta laika Danelu wairs nedabhuja redseht
 pee dantscheem un arri rettahm reischem ween, kur
 gitte wiatri un jounelli sapulzejahs wakkards, bet
 pee laiwahm winsch strahdaja, ka zits newarreja
 labbak. Kur ween darbs bija padarrams, tur winsch
 bija pirmais un beidsamais, — runnacht winsch
 mas runnaja un us smeekleem un lustehm nemas
 prahs neneffahs. Bet mahtei winsch bija par pas
 teefigu preelu. Winsch pee tahs sehdeja wakkards,
 winsch tai lassija preekschâ no dseesmu - grahmatos
 un no gittehm labbahm grahmatohm, winsch tai
 nonesse wissu, ko ween winsch nopolnijsa un goh-
 daja, ka tai nekahds truhkums neblja. Winsch tai
 falpoja ar tahdu mihlestibu, ko laudis gan newar-
 reja pasiht, bet Deewam ta bija pasihtama un
 mahtei sojuhtama. Ko prett tehnu bija grehkojis,
 to ta falkoht pee mahtes gribbeja atkalpoht. Wezza
 arr bija itt meeriga un eepreezinata un nekad ne-
 launs wahrdiasch winnu stuprâ neblja dsirdoms.
 Danels tod arr atkal valiske preezigaks. Tomehr
 kad to matrohsî peeminneja, kas winnu kahrdina-
 schanâ blja eeweddis, tod ta ka uncums winnu
 buhtu pahraehmis. Sirds winnom apskrehjahs un
 winsch ja ne wairak tomehr sohbus tam buhtu grib-
 bejis issist. — Kas tew kaisch? mahtei bija dasch-

kahrt japrassa, tad schis valikke nemmerigs un ar duhri us galdu sitte. Naw nekas, wunsch atbisdeja, bet mahte gan jutte, kahdas dohmas wihs nam bija.

Gadda laiks bija afgahjts. Bija Oktobermehnesis un nikns laiks. Wehtras ap fallu dausijahs par trakku, — jau zaure neddelas laiku newrena saiwa newarreja ee-eet juhrâ un ikdeenas pee mallas dabbuja redseht dehlus un zitcus paleekus no fadaudssteem kuggeem.

Weenâ deenâ us kalna laudis bija fastahjus schees un ar Eishkereem noluhkojahs us seemela pussi, kur kuggi redseja no wilneem breesmigi mehtatu. Jau no masteem weens bija nogahjts un wehtra kuggi dsinne us fallas pussi, kur klintis juhrâ ee-steepahs. Jo tas kuggis tuwojahs, jo bailes bija leelakas, ka pee klintim fadausisees, bet lasmanni tahdâ nelaikâ nedrihksteja iseet ahrâ, lai gan no kugga sihmes dewe, lai nahkoht polihgâ. Wehtra uhdens puttus usdsinne us paschu fallas kalnu un aifleela ihlina laudis gan drihs us kahjahn ne semmes wirsû newarreja turretees. Pehz pusstundas kuggis us-skrehje us klintim un warreja redsehe, ka zitti zilweki no ta eelehze uhdeni, zitti rohkas lausdamai wehl us kugga luhkoja turretees.

Kamehr wihi no kalna skattahs un feewas walmona, tad luhk us reisi saiwa eedohdahs juhrâ, so wilni brihscham augsti pagelt brihscham itt kâ dibbeni nogahsch, diwi wihi eekschâ, — kas tee tahdi? — Danels irr ar sawu beedri. Schee faswas dwehseles Deewam pawehlejuschi, lainâ eelehkuschi un luhko pee kuggi t'ke zilwekus glahbt. Laudis us kalna isbihstahs, bet zitti kaunahs, no-

streen pee laiwahm un ne zik ilgi naw, tad wehl
 trihs laiwas winneem dohdahs valkaf. Un reds,
 Deews schehligi usluhko winnu schehligu firdi. Ur
 wirwehm un Lekfcheem (kohrelm) schee peekluhst pee
 draggata fugga, diwi dsihwibas ween pasudduschas,
 wißus gitius schee isglahbjai gan ar nahwigu
 puhlinu.

Ur preeku un gawileschanu winnus pee mal-
 las fanemm, wißuwatrat Danelu un winna beedri,
 kas pirmi par sowu dsihwibu nerehkinodami brah-
 keem bija valshgā dewusches. Wija Enlenderu
 fuggis bijis, bet lauschu starpā Wahzeeschti arr.
 Winni wißi bija pußmirruschi, trihs deenas un
 trihs naekis tee nahwes-behdās bija zihnijsches.
 Elgolandeeschti tohs fanehme sowās mahjās un at-
 spirdsinaja kā warredami, Daneli arri weenu, fo
 winsch bija glahbis, mahtet bija noweddis mahjās
 — bija Wahzeets, jauns zilweks wehl. Nu winsch
 gusleja Daneli gulta un mahte winnu apkohpe, jo
 winsch ne runnahu nespelje un mas ween atjehdsahs.
 Winnu kohpdama mahte nepeeminneja, kā dehls
 pats nahwes-behdās bija eedeweess.

Bet Daneli stähw pee lohga kluß un doh-
 migs. Kur tad winna dohmas? — Trakteeri Am-
 burgā un pee tehwa mleczku-ziffahm — winsch
 peeminn, kā tur kohrdinatais winnam peestahjees
 un kā tehws behdigi fauzis: Danel, Danel! Winsch
 peeminna, kā tehws ar rahm behdahm nomirris,
 samehr pats peedsehris guslejis kauna-weetā, winsch
 peeminna, kā pehz tom mahte winnam raudadama
 pohrmettu si zettortu bauſli. — Kā tad nu aktol
 firds tahda nemēriga palikkusi? — Woi tad tas
 tahrps, kas winnu ehdis, naw wehl nomirris, tas
 ugguns, kas winnu bedsinajis, naw wehl isdissis?
 — Tas tahrps irr atdsihwojees, tas ugguns nem-

mahs no jauna breefsmigl debfsinah, — so tas, ko wlnsch no nahwes glahbis, tas, kas winna pascha gultâ guß, tas zits naw ka pats winna kahdinais.

Danels mahtei neko par to nesakka, un kab winsch to nelaimigu zllweku reds tahdu nowahrguschu, dußmas winna firdi sahk rimi. Winsch ne wahrdu nerunna, tà ka mahtei par to brihnuns zellahs. Par naakti winsch pee semmes nogullahs, swescham sawu gultu atstahdams. No rihta schie irr atspirdsis, bet Danels agri no rihta iseet, negribbedams ar winnu wallodâs cikt. Pufsteenâ sweschais jau spehj issstahstiht sawai mißligai koh-pejai, kohdas behdas schee juhru redsejusch. Wehl winnam râ ap firds, itt ka wiss ap winnu lihgotoshs, itt kâ pascham wehl drohscha zeeca semme appaschâ nebuhtu, kad galwu. pazell, tad reibnumis wianu pahremm. Balkarâ Danels nahk mahjâs. Kad mahte us winnu sakka: paleez teican kahdu pußstundu, man waijadisbas pehz kur ja aiseet. Danels paleek, eesahkumâ pee lohga stahwedams ur noskattidamees us juhru, tad apfahschahs pee gultas — Winni abbi usluhkojahs klußu zeesdam.

Mehs jau kohpâ tikkuschees, tà Danels us nemm wallodu. Man gan tà leekahs, winsch at bild, bei es nesinnu, kur. Es gan peeminnu, sakka Danels. Tas bija Amburgâ trakteeri. Woi tu wehl peeminni Elgolandeeti? Winsch ceizahs, ka grib boht us Ameeriku aiseet, bet tehwos nelaajoht. Tu winnu gribbeji drohschinah, sai tehwam neklausa tu pats arr par tehwu ne-essoht behdajis, un kai es few pretti runnaju, tad tu man peedfirdinojimaufu starpâ. Woi tu wehl peeminni?

Bet schis palikke kâ mehms un nobahle kliks. Woi tu wehl walrok gribbi sinnah? t

Danels hemmahs tahtak runnaht. Woi tu gribbi sinnaht, kas tannî stundâ, fur es kaunâ un grehkâ tur gulleju, notizzis schinnî gultâ, fur tu gulli? — Tè mans tehwes nomirris tannî paschâ stundâ.

Un Danels aiffedse waigu ar abbahm rohkahm un schuuksteja aistaudamees.

Matrohsim peetruhkewalloda. Winnam preefsch azzim stahdijahs winna pascha dsihwoschana un tehwes un mahte, fo winsch bija pulgojis un astahjis, un wissi winna tumfîbas-darbi. Pehdigi wiisch issauzees: es tew gribbeju pasuddinaht un tu man dsihwibû glahbis! Tad Danels: Tas wiss nobeigts. Es tizzu, ka Deews man manus grehkus peedewis, es tizzu, fo tu laikam smeeklâ nemmi, ka Jesus Kristus par man nomirris un aug-schamzehlees.

Né, né, ta ohtrs prett, nemos to smeeklâ nehemmu. Kad man nohwe juhkâ preefsch azzim stahweja, tad es mahzijohs tizzeht eeksch Jesu Kristu. Epreefschâ es negribbeju tizzeht.

Klausees, fazzijs Danels, man gan prett ne-weenu zilweku dusimiba un naids naw sirdi. Bet lai Deews man manus grehkus peedohd, prett tew man bija tahds prahs, ka es tew buhtu warrejis noschmangt us weetas. Ta gan bija leela negantiba. Peedohd man to! Es tewi glahbis, bet par to pateizi Deewam, mannim naw japateiz. Klausees, woi tu man gribbi buht par draugu, par brahlî? Woi gribbi? Kas sinna, ta bija schehlastiba no Deewa pußes, ka tew schè bija nahwes-behdâs ißt un failu dsihwibû ween isglahbe. Tu besdeewigi dsihwojis, kas sinna, rawam tehwam stundina orr jan klahtu.

Danels pajehlahs un no kambara isnesse masu grahmata. Ta grahmata, winsch fazzijs, manni

pahrlleezinajusi. Wunsch usschleihre fackissi, usrahdiya us zettortu baust un lassija: tew buhs tawutehwo un mahti zeena gohdā turreht, fater labbi klahjahs untu ilgi dsihwo wirs semmes. Draugs, kas tam pretti darra, tam labbi n-klahses ne dsihwojohc ne mirstoht.

Tad durwls atwehrahs un mahte nahje at-pakkat. Bet Danels fazzija: memminia mihla, mums te runnafchana, so zittam neweenam brihro klausift, luhsama, atstahj muhs weenus. Kad nu mahte bisa isgahjusi, tad matrohssis Danelam itt kā biktstehwam suhdsejis sawus daudsfahrtigus leelus grehkus ar karstahm assarahn un firbs schnaug-schanu.

Danels schim pluddina: tas pateefigais dsih-wais Deewls irr svehts un newarr eeraudsiht grehkus, newarr nesohdicu pomest grehzineeku. Ja mums Pestitaja naw, tad muims japasuhd. Mans tehws eeksch tizzibas aifgahjis, es arr eeksch tizzibas gribbu aiseet. Brahl', ta irr labba leeta, kad Pestitaju mahk mihleht.

Un matrohssis fazzija: es biju posuddis, bet es esmu atralss, es biju nomirris, bet es atkal dsihws palizzis.

Tam labbam gaannam irr daschahdt falpi, kam wunsch leek melleht pasuddufchias awis, — scho reis wunsch to bija wehlejis Elgoland-fallas laiwneekam.

Juhs grehzineeki nabbagi,
Sanahzeet wissi titkuschi
Ar grehkeem gruhinatti.
Ta Kunga firbs wehl atverrahs
Teem, kas par grehkeem schehlojahs
Un irr apbehdinati.

Winsch usneimm, kas ween pee ta naht,
 Tapehz nahz, nahz, winsch gribb un maht
 Lew mihteht, pestht, glabbaht.
 Nahz raudadams, nahz luhgdamess,
 Un tizzigs preefsch ta semmojees, —
 Winsch schehlohs fewis labbad.

Kà labs gans sawu aitinn
 Rautkurreà meschà sudduschu
 Meatstahj, bet eet pakkat
 Wifsayfahrt to usmekledams,
 Par to ween lehti behdadams,
 Kamehr to dabbu atkal;

Täpatt tas mihtais Jesus darr,
 Tohs sudduschus winsch niekle arr,
 Winsch niekle, kamehr dabbu.
 Ak tapehz winnam padohdees,
 Pee-eli, peeglaudees, peespeedees:
 Wehl laiks irr atrast labbu.

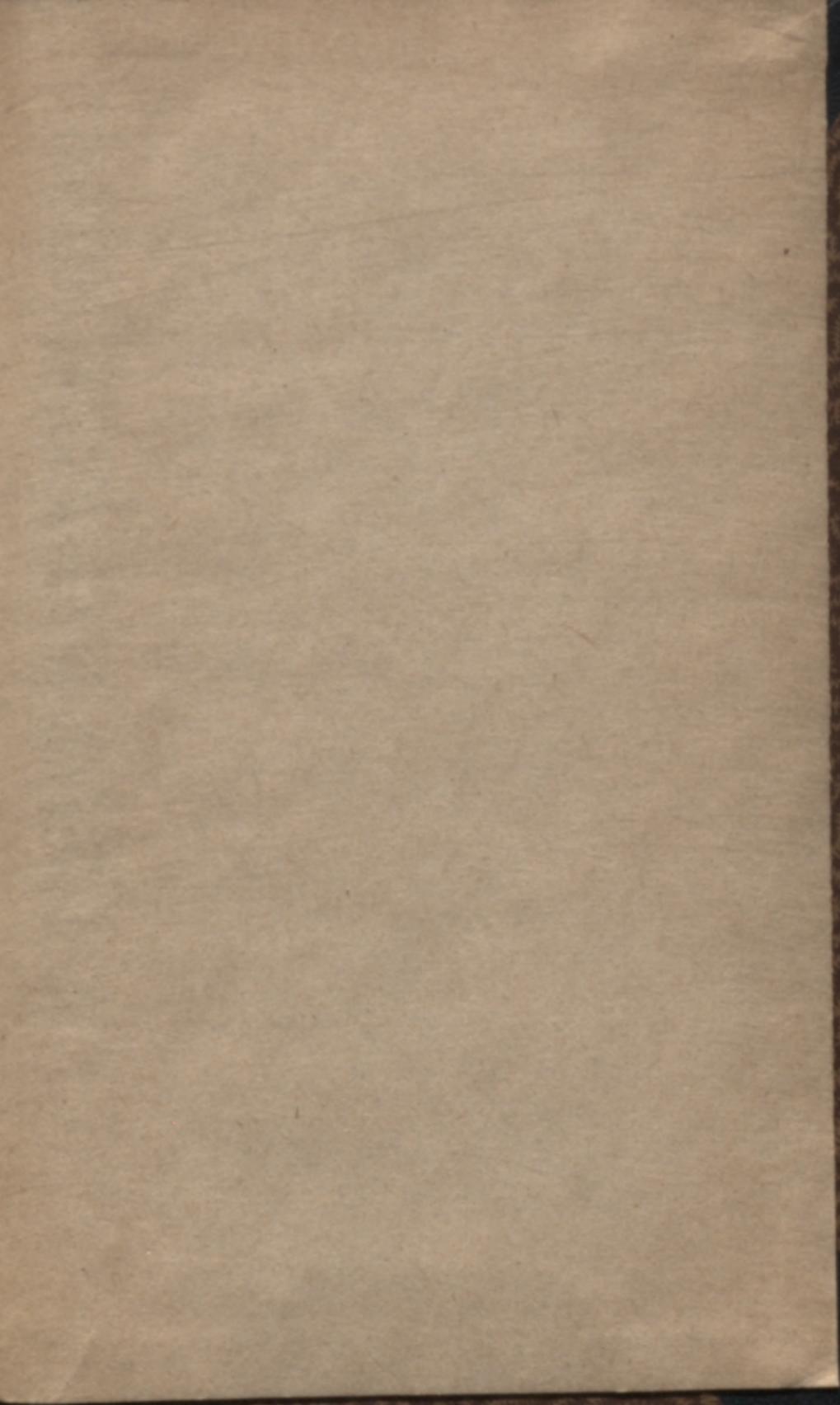
Brihw drilkeht pehz takm eelsch lisskumeem nospreess
 stahn sinnahm.

Nihgå, 7tå Juhli mehn. deenå 1855tå gaddå.

Dr. E. E. Mapiersky,
 drilkejamu grahmatu pahrluhktotajs.

Nihgå, drilkehts pee W. F. Häcker. 1855.

St
John
Graham's Society
Royal Geographical Society
1900

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0310023597